

ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОРТОДОНТІЯ» ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СУЧАСНИХ ПОГЛЯДІВ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ЛІКУВАННЯ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ПАЦІЄНТІВ

Смаглюк Л.В., Куліш Н.В., Трофименко М.В.

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія», кафедра ортодонтії.

Анотація: Реформування медичної галузі, в тому числі і стоматології має проводитись за декількома напрямками, зокрема і підвищення рівня підготовки медичних кадрів. Саме міждисциплінарна інтеграція на новому інформаційному рівні та науковий підхід в розв'язання практичних проблем медицини та стоматології дозволять підвищити якість надання медичної допомоги населенню.

Ключові слова: реформування стоматології, міждисциплінарна інтеграція, ортодонтія.

Сьогодні в Україні відбувається реформування медичної галузі, головним завданням якого є підвищення якості надання медичної допомоги населенню. Поліпшення стоматологічного здоров'я населення нашої держави як важливого фактора його стану здоров'я в цілому є однією з найбільш актуальних проблем. Висока стоматологічна захворюваність жителів України обумовлена не тільки підвищеною забрудненістю навколишнього середовища і низькою якістю питної води, але і такими медико-соціальними проблемами, як: - недостатня організація заходів з профілактики захворювань ротової порожнини; - недостатня відповідальність населення за стан свого стоматологічного здоров'я; - відсутність цілісного моніторингу стоматологічного здоров'я населення, що не дозволяє мати об'єктивної картини захворюваності жителів держави; рівень підготовки медичних кадрів, ступінь розвитку наукових розробок діагностики та лікування захворювань ротової порожнини, недостатність фінансування досліджень та інше.

Вищій медичній освіті, як одній зі складових ланок в вирішенні питань реструктуризації стоматологічної допомоги населенню надається завдання підвищити рівень підготовки лікарів стоматологів за принципом не тільки вузько-профільності, а й з оглядом на загальний стан організму людини в цілому. Орієнтація на науковий підхід до розв'язання практичних проблем медицини та стоматологічного здоров'я населення – це єдиний шлях підготовки фахівців, спроможних професійно вирішувати суперечливі питання. У зв'язку з цим міждисциплінарна інтеграція, яка полягає в синтезі знань з різних предметів висвітлює ґрунтовні теоретичні положення, що містять загально- та конкретно-методологічні і власне теоретичні модулі.

Кожна наука являє собою певну систему знань, взаємопов'язаних внутрішньою послідовністю і логікою розвитку предмета. Ортодонтія – багатогранна, багаторівнева цілісна система знань. Студенти опановують предмет протягом III, IV та V курсів. Однак одна інтеграція знань на наш погляд, не завжди сприяє ґрунтовності та узагальненню отриманої інформації для подальшого їх трансформування в практичну охорону здоров'я. На нашу думку, традиційний процес викладання матеріалу загальновідомих положень, прописних істин, не вирішує сучасних проблем оновлення медичної освіти. Тому потрібно розвивати методологію міждисциплінарних досліджень. В цьому контексті на кафедрі ортодонтії співробітники працюють над виконанням дослідницької роботи за ініціативною темою «Розробка нових підходів до діагностики лікування та профілактики стоматологічних захворювань у пацієнтів із порушеннями опорно-рухового апарату» та «Обґрунтування методів профілактики та лікування пацієнтів із зубощелепними аномаліями в залежності від їх конституціонального типу та фізичного розвитку». Аналіз проведених досліджень доводить що лікар-стоматолог не може зосереджуватися лише на локальній проблемі зубощелепної ділянки, оскільки взаємообумовленість морфології та функції всіх органів і систем організму потребують комплексного вивчення проблеми та комбінованого методу лікування. Отже студенти мають володіти знаннями з

анатомії, фізіології, травматології та ортопедії, лікувальної фізкультури, неврології та ряду інших дисциплін, які виходять за рамки стоматологічних. А відповідно, коли ми говоримо про міждисциплінарну інтеграцію, потрібно при складанні наскрізної програми з оволодіння практичними навичками (з тем що вивчаються на 1 курсі і до стоматологічних дисциплін) окреслювати певний алгоритм засвоєння теоретичного матеріалу та володіння відповідними методиками діагностики та лікування деяких загально соматичних захворювань, які можуть впливати на порушення розвитку зубощелепної системи (сколіоз, рахіт, порушення ендокринної системи, дитячий церебральний параліч, порушення зору, функції дихання, серцево-судинної системи та інше).

Технологічний підхід до процесу побудови вивчення матеріалу з предмету «Ортодонтія» дозволяє дослідити всі його аспекти, починаючи від постановки цілей, проектування, організації навчального процесу до перевірки ефективності створеної дидактичної системи під час написання історії хвороби, проведення виробничої практики, клінічних розборів, наукових досліджень студентів при роботі студентського наукового гуртка.

Дана логіка реалізується у кожній темі трьох модулів за якими опановується предмет «ортодонтія» а саме через зовнішню (тема, мета, обладнання, ключові поняття, план, завдання студентам, рекомендована література, теоретичний і практичний блоки, прогнозовані медичні вміння) та внутрішню структуру, що відображає основні положення та принципи технологічної побудови процесу викладання предмету.

Враховуючи стратегію сучасної медицини на створення пріоритетного напрямку системи сімейних лікарів існує певний зворотній зв'язок між дисциплінами лікувального та педіатричного профілю із стоматологічними науками (контроль правильного формування прикусу, розвитку лицевого скелету, правильне функціонування органів і систем які безпосередньо пов'язані із станом зубощелепно-лицевої ділянки ті інше). Тому певні знання з ортодонтії дають можливість лікарям загальної практики впевнено почувати

себе при аналізі клінічних ситуацій, що пов'язані із стоматологічними проблемами.

Методика викладання предмету «ортодонтія» являє собою синтез теоретичних знань і практичного досвіду, форм і методів навчання, особливостей діяльності викладача і студентів, концентрує свої зусилля на обґрунтуванні принципів і правил навчання, його форм і методів з метою забезпечення високого рівня професійної підготовки як майбутніх стоматологів так і лікарів загальної практики. У своєму становленні методика викладання ортодонції проходить ті ж етапи свого розвитку, що й інші науки: пояснювальну і творчу. На першому етапі методика зосереджує свої зусилля на виявленні особливостей процесу навчання передмету, обґрунтуванні принципів, змісту, методів і організації навчального процесу. З часом, на основі значного нагромадження фактів і їхнього теоретичного обґрунтування, методика викладання ортодонції концентрує свої зусилля на дослідженні закономірностей навчання предмету і розробляє ефективні шляхи керування навчальним процесом з метою досягнення високих результатів у професійній підготовці лікарів, що гарантує в подальшому виконання персоналом своїх обов'язків на необхідному рівні, ефективне та якісне забезпечення допомоги, що надається.

Таким чином загально-методологічні модулі, що складають робочу програму вивчення дисципліни «ортодонтія» передбачають орієнтацію студентів на оволодіння ними провідними концептуальними теоріями, законами та закономірностями з позицій розуміння необхідності опанування теоретичних знань та практичних навичок з усіх провідних дисциплін що вивчаються у вищому навчальному закладі.

Література:

1. Вербицкий, А.А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход /А.А.Вербицкий // М.: Высшая школа, -1991. – 207 с.

2. Якупова, Я.Р. Активные формы обучения- фактор интенсификации учебного процесса / Якупова, Я.Р. // Высшее образование сегодня. - 2007. - № 10. -С.45-48.